

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 16 marca 2020 r.

Adam Bodnar

VII.5002.2.2020.AMB

Pan

Łukasz Szumowski

Minister Zdrowia

ul. Miodowa 15

00-952 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z wpływającymi do Rzecznika Praw Obywatelskich skargami dotyczącymi nieprzekazywania pacjentkom, które poroniły pełnych informacji dotyczących przysługujących im praw, pragnę zwrócić uprzejmie uwagę Pana Ministra na następujące kwestie.

W załączniku do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie standardu organizacyjnego opieki okołoporodowej (Dz. U. poz. 1756) określono standard opieki zdrowotnej w podmiotach wykonujących działalność leczniczą udzielających świadczeń zdrowotnych w zakresie opieki okołoporodowej. W rozdziale XV wspomnianego załącznika zatytułowanym „Opieka nad kobietą w sytuacjach szczególnych” zamieszczono zasady postępowania m.in. w przypadku, gdy ciąża zakończyła się poronieniem. Zgodnie z nimi kobiecie udziela się wszelkich informacji zarówno o możliwości uzyskania pomocy psychologicznej, miejscach i organizacjach udzielających wsparcia osobom w podobnej sytuacji, jak i przysługujących jej prawach oraz informacji na temat obowiązującego stanu prawnego, w szczególności wynikającego z przepisów o aktach stanu cywilnego, zabezpieczenia społecznego i prawa pracy dotyczącego sytuacji, w jakiej kobieta się znalazła, a także o możliwości pochówku (rozdz. XV, pkt 1 ppkt 8 i 10 załącznika do rozporządzenia). Na konieczność należytego informowania pacjentek o przysługujących

im prawach – nie tylko w zakresie dostępu do świadczeń zdrowotnych – wskazują również wojewódzcy konsultanci w dziedzinie położnictwa i ginekologii, którzy – działając z inicjatywy wojewodów – opracowują rekomendacje postępowania z pacjentkami w przypadku niekorzystnego zakończenia ciąży dla personelu medycznego oddziałów położniczo-ginekologicznych¹.

Podkreślenia wymaga, że od należytego poinformowania pacjentek o przysługujących im prawach uzależnione jest to, czy kobieta z nich skorzysta. Mają na uwadze fakt, że poronienie nierzadko jest zdarzeniem traumatycznym, wpływającym na stan psychiczny i duchowy rodziców, a w szczególności kobiety, należyte poinformowanie o przysługujących pacjentce świadczeniach przez osoby sprawujące nad nią opiekę bezpośrednio po poronieniu jest szczególnie istotne. Nieprzekazanie tych informacji w odpowiednim terminie może prowadzić do nieodwracalnych skutków (np. nieprzekazanie informacji o możliwości zabezpieczania materiału genetycznego w celu przeprowadzenia badań służących ustaleniu płci dziecka wykluczy możliwość uzyskania karty martwego urodzenia i zarejestrowania dziecka w urzędzie stanu cywilnego).

Z przekazywanych Rzecznikowi Praw Obywatelskich skarg wynika, że personel medyczny nie zawsze wywiązuje się z obowiązków informacyjnych. Jak wskazuje Fundacja Medycyny Prenatalnej im. Ernesta Wójcickiego w skierowanym do Rzecznika piśmie, może być to związane z jednej strony z brakiem świadomości istnienia takiego obowiązku, z drugiej zaś z nieznaną przepisów regulujących zakres przysługujących pacjentkom świadczeń.

¹ Zob. np. rekomendacje wprowadzone na obszarze województwa lubelskiego:
<https://luwwlublinie.bip.gov.pl/zdrowie/niekorzystne-zakonczenie-ciazy-rekomendacje-postepowania-zpacientkamidla-personelu-medycznego-oddzialow-polozniczo-ginekologicznych-wojewodztwa-lubelskiego.html> data dostępu:
19.02.2020 r. i mazowieckiego: <https://www.gov.pl/attachment/493b3111-4ac6-4e58-b90d-c380f84c0940> (dostęp: 19.02.2020 r.).

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2018 r., poz. 2179 ze zm.), zwracam się z uprzejmą prośbą o podjęcie działań zmierzających do przyjęcia systemowych rozwiązań w zakresie podniesienia świadomości lekarzy i położnych co do obowiązku informowania pacjentek w sytuacji niepowodzeń położniczych o przysługujących im prawach oraz podniesienia wiedzy lekarzy i położnych na temat obowiązującego stanu prawnego wynikającego z przepisów o aktach stanu cywilnego, zabezpieczenia społecznego i prawa pracy w zakresie praw przysługujących rodzicom w sytuacji poronienia.

Z wyrazami szacunku

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

Załącznik 1

Do wiadomości:

Fundacja Medycyny Prenatalnej im. Ernesta Wójcickiego

ul. Marokańska 4H

03-977 Warszawa